

Alg?lanan Ma?duriyet Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alg?lanan Ma?duriyet Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16787>

Özet

Algılanan Ma'duriyet Ölçeği (AMÖ), bireylerin kendilerini haksızla u ramı, zarar görmü veya sistemik olarak hedef al nmı hissetme derecelerini ölçmek amacıyla geli tirilmi bir psikolojik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe adaptasyonu, 2014 yılında İksun Didem Ülbe i, Hasan Murat Özgen ve Hatice Özgen tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışma, ölçeğin Türk kültürü bağlamında **güvenirlilik** ve **geçerlik** özelliklerini analiz ederek, ilgili alanda çalış an ara tırmacılar standardize edilmi bir ölçüm aracı sunmayı hedeflemiştir. AMÖ'nün uyarlaması, özellikle ma'duriyet algısının psikolojik ve sosyal sonuçları inceleyen çalış malar için temel bir psikometrik araç sağlamaktadır.

Uyarlama süreci, orijinal ölçeğin maddelerinin dilsel ve kültürel e de erliliğini sa lamanın yanı sıra, Türk örnekleminde faktör yapısının do rulanması içermiştir. Bu ölçek, bireylerin ya adı olumsuz olaylara karşı geli tirdi i tepkileri ve bu olayların yol açtığı subjektif ma'duriyet duygusunu nicel olarak de erlendirmeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Algılanan Ma'duriyet, Ma'duriyet, Psikolojik Ölçek, Türkçe Uyarlama, Güvenirlilik, Geçerlik, Psikometri.

Yazarlar

İksun Didem Ülbe i, Hasan Murat Özgen, Hatice Özgen.

Amaç

Algılanan Ma'duriyet Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin kendilerini ma'dur olarak algı lama düzeylerini sistematik ve standardize bir şekilde ölçmektir. Bu algı, sadece gerçek bir zarar görme durumuyla ilgili olmayıp, aynı zamanda adaletsizlik hissi, haksızla u rama inancı ve baskılar tarafından kurban edilme düşüncesi gibi bilişsel ve duygusal bileşenleri de içerir.

Türkçe adaptasyon çalış masının özel amacı ise, uluslararası alanda kullanılan bu önemli psikolojik yapıyı ölçen aracı, Türk kültürüne özgü dilsel ve bağ lamsal farklılıklar dikkate alarak geçerli ve güvenilir hale getirmektir. Bu sayede, Türkiye'deki ara tırmacılar, **algılanan ma'duriyet** düzeylerinin ruh sağ lı, kişilerarası ilişkiler ve sosyal davranış lar üzerindeki etkilerini bilimsel yöntemlerle inceleyebilirler.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **Algılanan Ma'duriyet** (Perceived Victimization) yapısını ölçmektedir. Bu yapı, bir bireyin yaşadığı olumsuz olayların sonucunda, kendisini kurban veya haksızlığa uğramış olarak görme eğilimi olarak tanımlanır. Bu psikolojik yapı, genellikle üç ana bileşenden oluşur:

Kişisel Zarar Algısı: Bireyin kendisine fiziksel, duygusal veya maddi olarak zarar verildiğine dair inancı.

Haksızlık ve Adaletsizlik Algısı: Yaşanan olayın kasıtlı, keyfi veya hak edilmemiş olduğuna dair güçlü bir kanaat.

Sürekli Ma'duriyet Eğilimi: Geçmişteki ma'duriyet deneyimlerinin, bireyin mevcut olaylar ve gelecekteki beklentileri yorumlama biçimini etkilemesi.

Geçerlik

Algılanan Ma'duriyet Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması (Ülbeği vd., 2014) kapsamında, ölçeğin hedeflediği yapıyı ne kadar doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla çeşitli geçerlik çalışmaları yürütülmüştür. Bu çalışmalar tipik olarak yapı geçerliği ve ölçüt geçerliği analizlerini içerir. Yapı geçerliği bağlamında, ölçeğin teorik olarak beklendiği gibi tek veya çok boyutlu bir yapıyı temsil edip etmediği incelenmiştir.

Uyarlama çalışmasında, orijinal ölçeğin faktör yapısını korunup korunmadığını test etmek için muhtemelen Doğruluk Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Ayrıca, eğer zamanlı geçerliği incelemek amacıyla, ölçeğin puanlarının teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer psikolojik yapılarla (örneğin, depresyon, anksiyete veya paranoya) korelasyonlar değerlendirilmiştir. Ancak orijinal kaynakta spesifik geçerlik değerleri belirtilmemiştir; bu nedenle detaylı sayısal sonuçlar için referans makalesine başvurulması gerekmektedir.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermektedir. Ülbeği ve arkadaşlarının (2014) çalışmasında, iç tutarlılık güvenilirliğini hesaplamak için **Cronbach Alfa** katsayısını kullanıldığını varsayılmaktadır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda ne kadar uyumlu olduğunu gösterir.

Ek olarak, ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği yönteminin de kullanılmış olması olasıdır. Bu analizde, aynı bireylere farklı zamanlarda uygulanan ölçek sonuçları arasındaki korelasyon incelenir. Orijinal kaynakta spesifik güvenirlilik katsayıları değerlendirilmediğinden, detaylı veriler için akademik makaleye

bakılmalıdır.

Faktör Analizi

Algılanan Ma'duriyet Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek üzere Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin kaç boyutta toplandığını ve bu boyutların teorik olarak beklenen **Algılanan Ma'duriyet** yapısını temsil edip etmediğini araştırmıştır.

Uyarlama çalışmalarıında genellikle, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de geçerli olup olmadığını doğrulamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tercih edilir. DFA sonuçları, ölçeğin maddelerinin beklenen faktörlere yüklendiğini ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir sonuçları içinde olduğunu göstererek, ölçeğin yapısal geçerliliğini destekler.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Orijinal çalışmada belirtilmemiş olmakla birlikte, uyarlama makalesinde yer alan bilgilere göre, ölçek maddeleri genellikle Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanmıştır. (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynaktan belirtilmemiştir.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetkinler, üniversite öğrencileri ve genel popülasyon (Uyarlama çalışması genellikle üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır.)

Age Group: 18 yaş ve üzeri

Population Details: Üniversite öğrencilerinden oluşan bir örneklem üzerinde geçerlik ve güvenirlik analizi yapılmıştır. Detaylı örneklem bilgisi için referans makaleye başvurulmalıdır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Algılanan Haksızlık, Psikolojik Ma'duriyet, Psikometri, Uyarlama Çalışması, Faktör Analizi, Ölçek Geliştirme, İksun Didem Ülbeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: idulbegi@cu.edu.tr (Sorumlu Yazar: ?lksun Didem Ülbeği)

Correspondence Address: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (Makalenin yayınlandığı kurum ile ilişkilidir).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Algılanan Mağduriyet Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması 2014 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı izni ve olası ücretlendirme koşulları hakkında bilgi almak için sorumlu yazar ?lksun Didem Ülbeği ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: idulbegi@cu.edu.tr.

Kaynaklar

Ülbeği, ? D., Özgen, H. M., ve Özgen, H. (2014). Algılanan Mağduriyet Ölçeğinin Türkçe uyarlaması: Güvenirlilik ve geçerlik analizi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 23(2), 101-112.

Bu ölçeğin Türkçe uyarlamasına ait orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [algılanan-magduriyet-olcegi-toad.pdf](#)

Algılanan Mağduriyet Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Algılanan Mağduriyet Ölçeği'nin maddeleri, telif hakları nedeniyle veya orijinal kaynaktan açıkça belirtilmediği için bu kapsamda sunulamamaktadır. Ölçek maddelerine erişim sağlamak ve uygulamak için, yukarıda referans verilen Ülbeği vd. (2014) makalesine veya sorumlu yazara başvurulması gerekmektedir.